

Izvjestan broj Vivaldijevih djela ima programski značaj. Pronađeno je 28 njegovih skladbi s naročitim naslovima kao: *Pastirica, Nemir, Užitak, Odmor, Ljubavnik, Lov, Noć, Sumnja*, pa koncerti o godišnjim dobima: *Proljeće, Ljeto, Jesen i Zima*. Ta četiri zadnja koncerta (iz opusa VIII, tiskanog 1725. godine u Amsterdamu kod M. C. Le Cenea) pribavila su mu odmah jedan od najvećih uspjeha. Njima je Vivaldi ušao u područje prave programske glazbe.

Skladajući liturgijsku glazbu, za koju su njegovi suvremenici pribjegavali "starom stilu", Vivaldi je uspio ujednačiti u tehničko-skladateljskom pogledu svjetovni i liturgijski značaj glazbe.

Vivaldi je bio veliki violinist i skladatelj, poznat po cijeloj Europi. Muzikolog Kolneder iznosi da su se njegova djela proučavala u mnogim drugim sredinama, pa da je i sam Bach učio skladanje po Vivaldijevim djelima i preuzimao njegov način, davši mu po svojoj genijalnosti vlastita obilježja.

Vivaldi je imao i ima kritičare koji ističu nepovoljno mišljenje o njegovom skladanju. **Quantz**, učitelj flaute Fridrika Velikog, i **Tartini**, veliki violinist i skladatelj, kritizirali su Vivaldijevu opernu djelatnost. Quantz reče da se je Vivaldi uslijed prevelikoga svakodnevnog rada na skladanju, a posebno otkad je počeo pisati za kazalište, bilo kao autor ili izvođač, spustio na žalosnu razinu lakoće i bezočnosti. Tartini pak, kao isključivo instrumentalni skladatelj koji je skladao djela samo za gudače, smatrao je da Vivaldi, koga izričito ne imenuje, ali na njega cilja, nije mogao uspjeti i na području instrumentalne i operne glazbe, te dok je imao uspjeha na jednom polju, da nije ništa postigao na drugome. Međutim, ni prvi ni drugi kritičar nisu u pravu, jer je publika voljela Vivaldijevu glazbu, a tijekom gotovo 30 godina s interesom gledala njegove opere. Vivaldi je stvarno bio cijenjen kao skladatelj i instrumentalne i vokalne glazbe ne samo u Veneciji i Italiji, nego i diljem Europe. Neobično strogo mišljenje o Vivaldiju izrekao je Igor **Stravinski**, bagatelizirajući njegovo skladanje rečenicom da je Vivaldi precijenjen kao skladatelj, da je dosadan i da je bio sposoban skladati jedan te isti koncert i po nekoliko stotina puta. Čudna je to izjava jednog Stravinskog! Vivaldi je napisao, kako je već navedeno, golem broj koncerata među kojima vjerojatno ima i manje vrijednih djela, ali je njegova neiscrpna glazbena uobrazilja stvorila mnogo prelijepih, glazbeno vrijednih koncerata, koji se i danas cijene i izvode, te s oduševljenjem primaju.

Vivaldi je bio veliki virtuoz i istaknuti skladatelj što dokazuje današnje proučavanje i stalno izvođenje mnogih njegovih djela. Jedino se njegove opere više ne izvode, kao ni opere drugih skladatelja njegova vremena. Ljepota Vivaldijeve instrumentalne glazbe i danas oduševljava i osvaja slušatelje, pa se zato mnoge njegove skladbe često nalaze na programima koncerata istaknutih glazbenika.

ORGANOLOGIJA

DOKUMENTI MEĐUNARODNOG KONGRESA ORGULJE KAO EURPSKA KULTURNA BAŠTINA

U želji da zainteresirana javnost što bolje upozna rad Međunarodnog kongresa *Orgulje kao europska kulturna baština* održanom u Varaždinu 10-16. rujna 2000. godine, časopis *Sveta Cecilija* objavljuje upitnik koji je nastao tijekom rada kongresa. Zadaća upitnika jest potaknuti snage angažirane u zaštiti orgulja u zemljama sudionicama kongresa potaknuti da uz suradnju stručnjaka iz zapadne Europe izrade plan za dugoročno bavljenje procesom obnove povijesnih i spomeničkih orgulja. Podaci prikupljeni ovim upitnikom bit će obrađeni na sljedećem kongresu koji se treba održati u Göteborgu (Švedska) 2001. godine.

Budući da se pri obnovi orgulja očekuje pomoć Europske unije, pažljivom čitatelju se želi skrenuti pozornost na pitanja pod brojem 10. i 11., koja se odnose na organizacije službe zaštite spomenika i orgulja koje djeluju pri državnim institucijama i pri Crkvi kao i na njihovu međusobnu suradnju.

UPITNIK O STANJU ORGULJA U ZEMLJAMA ISTOČNE I JUGOISTOČNE EUROPE

Podaci za svaku državu

1. Koliki je broj crkvenih objekata u državi?
2. Koje vjeroispovijesti postoje u državi?
3. Koliki je ukupan broj orgulja u državi?
Koliki je broj orgulja po konfesijama?
4. Koja su tri najstarija instrumenta u državi?
5. Koja su tri najstarija upotrebiva instrumenta u državi?
6. Kakva je brojnost instrumenata prema stoljeću gradnje?
I. Zaključno sa 17. stoljećem.
II. Koji su važniji instrumenti iz 18. stoljeća?
7. Koji su stilovi zastupljeni?
Koji se stilski utjecaji primjećuju i iz kojih europskih regija dolaze?
8. Koje su najvrednije orgulje u državi?
9. Koje su orgulje posebno ugrožene?
Koje su od njih posebno vrijedne?
Koje su od njih neposredno pred propašću?
10. Kakvo je stanje zaštite spomenika u državi?
Kakvo je stanje zaštite orgulja u državi?
Kakvi oblici suradnje postoje između državne i crkvene službe zaštite orgulja?
11. Koji se sve stručnjaci uključuju u zaštitu orgulja?
Tko surađuje sa strane crkve?
Tko surađuje sa strane države?
Što bi moglo pridonijeti poboljšanju suradnje?
12. Koje orguljarske tvrtke postoje u državi?
13. Podaci o izobrazbi orguljara u državi.

14. Koja dokumentacija o orguljama postoji?
 15. Ocjena ukupnog stanja i postavljanje važnijih ciljeva u budućnosti.

(Prijevod s njemačkog: Zdenko Kuščer)
Emin Armano

BLAGOSLOV I KOLAUDACIJA ORGULJA U ŽUPI GRANEŠINA

Zagreb, 31. 1. 2001. (IKA) – Blagoslov i kolaudacija obnovljenih orgulja u župnoj crkvi Rođenja Blažene Djevice Marije u zagrebačkom naselju Granešini upriličeni su u nedjelju 28. siječnja. Orgulje je blagoslovio pomoćni zagrebački biskup Josip **Mrzljak** u tijeku koncertiranog misnog slavlja koje je predvodio u zajedništvu s domaćim župnikom Mijom **Pavlakovićem** i više svećenika obližnjih župa.

Orgulje su izgrađene još g. 1938. te su zbog dotrajalosti trebale obnovu. Taj je složeni zahvat povjeren poznatom zagrebačkom majstoru Hefereru, a radovi na obnovi trajali su punih pet mjeseci. Radovi su završeni u tako rekordno kratkom roku zahvaljujući nesebičnom sudjelovanju vjernika u prikupljanju izdašnih novčanih sredstava potrebnih za taj zahvat.

Kolaudaciju obnovljenih orgulja imao je mo. Mario **Penzar**, poznati hrvatski mladi orguljaš, koji je nakon blagoslova održao i kraći koncert na obnovljenim orguljama.

Biskup Mrzljak tom je prigodom blagoslovio i novi sustav grijanja u crkvi. Nakon mise, blagoslova i koncerta u župnom je stanu priređena mala zakuska.

NOVE ORGULJE

Na treću nedjelju došašća, 17. prosinca, pomoćni biskup zagrebački dr. Vlado **Košić** predvodio je u župnoj crkvi sv. Jeronima u zagrebačkom Maksimiru euharistijsko slavlje te blagoslovio novopostavljene orgulje. Nove klasične orgulje imaju 11 registara, a zahvaljujući sofisticiranom elektronskom sustavu nadopunjene su s 18 digitalnih registara. Mogu se svirati na dva sviraonika, od kojih je jedan na koru a drugi u pjevalištu nedaleko od oltara. Izgradio ih je graditelj Velimir **Kostrevec** sa svojom stručnom ekipom u majstorskoj radionici *Harmonija* iz Ivanić-Grada. Tom prigodom blagoslovljen je i novi luster na svodu crkve. Luster je također unikat u svojoj izradi. Izrađen je od mesinga, dužine i širine 3 metra, a težak je 250 kg. Oblik lusteru je u znaku križa i skladno se uklapa u arhitekturu crkve čiji je tlocrt također u znaku latinskog križa.

Na kraju mise župnik Vladimir **Cvetnić** zahvalio je svima koji su pomogli da je novoizgrađena crkva sv. Jeronima u Maksimiru u petoj godini svoga postojanja obogaćena i kompletirana vrlo vrijednim sadržajima.

V. J.
Glas Koncila

OBSNOVLJENE ORGULJE

Mons. Josip **Mrzljak**, pomoćni biskup zagrebački, na misi uz sudjelovanje domaćeg župnika Mije **Pavlakovića** i susjednih svećenika blagoslovio je u nedjelju 28. siječnja obnovljene orgulje u župnoj crkvi u Granešini kod Zagreba.

Orgulje su izgrađene 1938. po graditelju orgulja tvrtki *Majdak*, pa su trebale obnovu koju je ostvarila tvrtka *Heferer*. Nakon blagoslova bila je i kolaudacija koja je bila povjerena mo. Mariju **Penzaru**, našem poznatom hrvatskom mladom orguljašu koji je održao i mali koncert na orguljama i pohvalio njihovu obnovu.

Biskup Mrzljak je također blagoslovio i novo grijanje u crkvi koje je zamijenilo staro dotrajalo.

M. P.
Glas Koncila

OBLJETNICE

80. OBLJETNICA ORATORIJSKOG ZBORA CRKVE SV. MARKA

Zagreb, 11. 12. 2000. (IKA) – Osamdeseta obljetnica Oratorijskog zbora crkve Sv. Marka *Cantores Sancti Marci* proslavljena je u nedjelju 10. prosinca u crkvi Sv. Marka u Zagrebu misnim slavljem koje je u sudjelovanju osmorice svećenika predvodio zagrebački nadbiskup Josip **Bozanić**. Pozdravljajući nazočne domaći župnik mons. Franjo **Prstec** napomenuo je kako je župa Sv. Marka jedna od prvih koja je osnovala crkveni zbor s ciljem da njeguje crkveno i liturgijsko pjevanje. U ovoj svetoj misi, kazao je nadbiskup u uvodnom govoru, spominjemo i zahvaljujemo Bogu za 80. obljetnicu Oratorijskog zbora crkve Sv. Marka. "Rado sam sada s vama na ovom slavlju da i na taj način naglasim važnost svete glazbe u bogoslužju", rekao je nadbiskup podsjećajući na riječi Konstitucije Drugoga vatikanskog sabora o svetoj liturgiji *Sacrosanctum Concilium*, koja kaže: "Glazbena je baština opće Crkve blago neprocjenjive vrijednosti, jer se ističe između ostalih izraza umjetnosti posebno time što sveto pjevanje, združeno s riječima, tvori potrebit i sastavni dio svečane liturgije" (SC, 112). Nadbiskup je podsjetio da je prije godinu dana na taj dan preminuo prvi predsjednik Republike Hrvatske dr. Franjo Tuđman. "Danas se u ovoj misi, u ovoj povijesnoj crkvi Sv. Marka na Gornjem gradu, u našim molitvama spominjemo pokojnog predsjednika Franje Tuđmana. Zahvaljujemo Bogu za sve dobro što je učinio na ovoj zemlji, a osobito za Hrvatsku. Neka mu svemogući Bog, kao dobri sudac, udijeli vječnu nagradu. Preporučujući njegovu dušu Božjem milosrđu, molimo za mir, slogu i međusobno poštovanje u našoj domovini Hrvatskoj", rekao je nadbiskup.

U prigodnoj je propovijedi nadbiskup govorio o došašću kao vremenu u kojem se spominjemo Kristova dolaska